D·N
12/2 1954

Europa och Atlantpakten

Berlinmötets fiasko i de centrala punkterna var sannolikt förutsett av alla personer med någon utrikespolitisk kunskap och omdömesförmåga. Politikerna kunde inte rimligen på förhand ge uttryck åt sin pessimism, men de möttes i själva verket snarare för att protokollera misslyckandet än i hopp om att på någon punkt av vikt komma till en uppgörelse; som vanligt räknade man väl på vardera hållet med möjligheten att hemföra en eller annan propagandistisk seger. Västmakternas huvudkrav, fria val i Östtyskland, var reellt en begäran om tysk enhet på demokratisk grund och därmed hela Tysklands anslutning till Västerns försvarsgemenskap. En rysk eftergift på den punkten vore alltså att lämna tillbaka ett stort erövrat område för att detta område skulle bli en förstärkning för motståndaren. Ingen kunde vänta sig ett sådant återtåg, en sådan kapitulation, med dess för Rysslands ställning gentemot raden av kuvade och bittra satellitstater katastrofala följder. För ryssarna har det gällt att genom en serie luftkonstruktioner så långt möjligt överskyla vägran att låta Östtyskland officiellt ge uttryck åt den demokratiska och västorienterade opinion som alla vet existerar.

Det senaste projektet i den genren är förslaget till Europapakt. Europa skulle bilda en försvarsgemenskap med plikt till ömsesidigt bistånd. Ryssland skulle, om man vill se saken mera konkret, hjälpa Frankrike, Danmark och Norge mot angrepp från USA; dessa stater skulle å andra sidan hjälpa Ryssland om det angrepes av det kommunistiska Kina. En grövre imitation av sagan om Rödluvan är det svårt att föreställa sig. Den stat som man är rädd för som man sammanslutit sig mot, skulle plötsligt förvandlas till vännen och räddaren, till beskyddare mot den stat vilken det försvagade Västeuropa ser som sitt enda fasta värn.

Ryssarna kan naturligtvis inte inbilla sig att planen gör intryck på någon av väststaterna. Den har väl framlagts med tanke på propagandan inom det ryska blocket, kanske också med förhoppningen att den av kommunisterna i de fria länderna skall kunna utnyttjas bland medlöpare, tredjeståndpunktare och okunnigt och tanklöst folk över huvud. Förvånande är att ryssarna inte som en lockelse viftat med Tysklands enande i händelse förslaget antas; det borde, tycker man, Moskva ha kunnat kosta på sig, då hela förslaget ändå bara är ett agitationsnummer.

Den amerikanske delegaten har självfallet förklarat att USA inte vill ta någon direkt position till förslaget: Europa måste bestämma för sig självt. Dulles erinrade dock om hur det gått för andra stater som slutit vänskapspakter med Ryssland; dylika pakter med Estland, Lettland och Litauen år 1939 förklarades av kommunismen i hela världen vara en garanti för dessa staters frihet, men det dröjde knappast mer än ett år förrän staterna uppslukades. De brittiska och franska utrikesministrarna lämnade omedelbart avböjande svar. "Den europeiska säkerheten kan inte existera utan deltagande och samarbete av Storbritannien och Förenta staterna", yttrade Bidault. Molotovs plan "tycks konstruerad med syfte att bryta sönder Atlantpakten och köra ut de amerikanska trupperna ur Europa. För Storbritannien är emellertid Atlantpakten grundvalen för dess politik, och vi kan inte uppge den", svarade Eden.

Det mest intressanta och väsentliga i läget är att Atlantpakten, bekämpad och kritiserad på många håll, och alldeles särskilt i Sverige, efter fem år framstår som den oumbärliga grundvalen för demokratiernas utrikespolitik. När tanken att USA skulle dra sig tillbaka från Europa verkligen kommer under debatt, om också blott som den mest avlägsna möjlighet, lär nästan alla bli klara på vilka fruktansvärda konsekvenser ett sådant steg kunde medföra. Vågar våra svenska kritiker av pakten i detta ögonblick påstå att Eden och Bidault har fel, att det vore bra för Europa och Sverige om demokratiernas sammanslutning ersattes av något slags Europaplan? Knappast, var och en är medveten om att den ryska Europaplanen innebär att hela Västeuropa närmar sig satelliternas underkastelse och att en västeuropeisk sammanslutning utan USA blir för svag för att värja sig mot kommunistblocket. I sista hand beror denna hållning på att förtroendet till USA är stort, medan misstron mot Ryssland är nästan obegränsad; även de som för att försvara den svenska isolationismen gnäller på Atlantpakten är medvetna om den saken. För Ryssland är denna pakt det mest förhatliga som hänt efter kriget, en spärr mot aggressionen som man med alla metoder vill upphäva eller försvaga. Det är det bästa beviset för paktens värde.

Annons

Mer för klädpengarna! Köp inte nytt så länge de gamla kläderna kan bli fina hos Saltsjöbadstvätten. Ring 19 02 80. Butiker i alla stadsdelar.

Svenska Dagbladet kåserar om skattefusket

De politiska kåsörer som figurerar i ett par av Stockholmstidningarna är säregna inslag i pressen. Officiellt har de till uppgift att likt andra kåsörer förströ och roa läsekretsen — i detta fall den mer politiskt intresserade —, att säga lustiga saker om partiledare, riksdagsbeslut och näringslivsfrågor. Så långt är allt gott och väl — bara herrarna vore kvicka.

Mer allvarlig blir saken i den mån de stolligheter som serveras utgör ett led i den politiska kampen. Direkt anstötligt blir det då kåsörerna får överta uppgifter som tidningens ledaravdelning finner det obehagligt att röra vid, men som det bör stå något om i tidningen. Vi har sett många exempel på detta i Morgon-Tidningen; uppdelningen efter den antydda principen blir där extra tydlig, eftersom en och samma person tjänstgör både som ledarskribent och lustigkurre på det politiska kåseriets spalt.

För dagen är exemplet emellertid att hämta från Svenska Dagbladet. Den aktuella diskussionen om skattefusket har uppenbarligen inte tilltalat ledaravdelningen; den har såvitt det har kunnat upptäckas inte haft något att anföra i denna viktiga fråga. Man finner det tydligen inte vara trevligt att kritisera skattefusket och yrka på skärpt kontroll av deklarationerna från grupper som har särskilda möjligheter att fuska. Att å andra sidan försvara skattefusket går anständigtvis inte för sig. Bäst således att tiga och överlåta saken åt kåsören — han kan ju röra sig med den oansvariges frihet.

Situationen utnyttjas sannerligen. Kåseriet i fråga är ingenting annat än en upplysning till läsarna att det där med deklarationen är inte så allvarligt. Egentligen är det fel när det påstås att det skulle finnas så mycket skattefusk, i ett och annat fall kan ju skillnaden mellan inkomstuppgift och standard förklaras på annat sätt. Samtidigt antyds att skattefusk är så vanligt att det måste betraktas som en tämligen oskyldig hantering; kåsören säger sig till och med ha inhämtat att det vore farligt för bilindustrin och konjunkturen om alla bilägare blev riktigt beskattade. Det enda man kan begära är — annars kan det ju bli skandal, dess värre — att folk "i år försöker undvika alltför stor ovarsamhet vid deklarationen". Och varför ökad kontroll? Vi har "tillräckligt mycket kontroll här i landet förut" — att det här gäller kontroll mot brottsligt handlingssätt gör för denne politiske galapetter ingen skillnad.

Naturligtvis får man vara beredd på att utstå rätt mycket när det gäller kåsörer av den nämnda sorten — vi har börjat bli ganska härdade. Men då tidningarna begagnar den frihet som dessa skribenters oansvarighet ger för att ge spridning åt åsikter som vore omöjliga på ledarspalten blir spelet direkt otillständigt.

PRESSGRANNAR

Motionerna i rättsfrågan — och särskilt de som gäller förvaltningskontrollen — angrips häftigt av Morgon-Tidningen (s). Det må vara osagt om tidningen lyckats rätt återge de inom regeringen rådande synpunkterna — att detta varit avsikten kan dock ingen tveka om. På en punkt är resonemanget särskilt upplysande om de tankegångar som gör sig gällande på socialdemokratiskt håll:

Är det meningen att domstol ska kunna korrigera felaktiga beslut? Tror motionärerna att en ström av ärenden av rättslig natur avgöres i konselj varje vecka? Enda vettiga förklaringen till dessa uttalanden är väl att bakom dem ligger följande tankegång: I de talrika fall då riksdagen genom lag eller i annan form gett regeringen befogenhet att inom en viss ram fatta beslut, t. ex. bevilja dispens från ett lagstadgande eller att efter skälighet och kanske enligt allmänna direktiv tillämpa en av riksdagen godkänd regel, kan det inträffa att regeringen överskrider ramen. Men är domstol rätt instans att pröva och eventuellt underkänna regeringens beslut av denna art? Kan inte riksdagen själv bevaka sådana intressen? Om riksdagen i en lag om förvärv av jordbruksfastigheter gett vissa allmänna direktiv för regeringens tillämpning av lagen när enskilda kommer med sina ansökningar, skulle den missnöjda parten då kunna vid domstol yrka rättelse i ett av regeringen avgjort ärende? Och om en sådan prövningsrätt för domstol infördes, skulle inte följden bli en lagändring varigenom ramen för regeringens handlande gjordes vidare så att någon domstolsprocess om behörigheten inte behövde riskeras?

Varje strävan att söka trygga den enskildes rätt gentemot samhällsorganen och att begränsa riskerna för rättssäkerheten genom regeringsmaktens tillväxt ämnar socialdemokratin — enligt regeringsorganet — således söka kringgå. Med andra ord: rättssäkerheten är en andrahandsfråga, det väsentliga är regeringens och partiets makt.

Rättsfrågor diskuteras också av syndikalisternas tidning Arbetaren. Det sker i anslutning till stadsfiskal Eliassons inlägg i Dagens Nyheter häromdagen. Tidningen riktar sig mot det sätt som hr Eliassons synpunkter blivit behandlade på av t.f. statsåklagaren:

Hur stadsfiskal Eliassons yrkande om bättre arbetssystem för åklagarna har verkat inom RA-ämbetets lokaler får man en nästan chockerande erinran om genom att hr Vinberg betecknar det som giftkrig! Här förtätas bilden av illgärningsmannen Eliasson. Förhållandena tycks verkligen vara sådana att allmänheten har anledning att mer än tidigare följa skeendet på detta område. Hr Vinberg vänder sig också först av allt mot att "biträdande stadsfiskal Lennart Eliasson" har vänt sig till offentligheten med det han har på hjärtat, och icke som brukligt är även inom statliga företag kommit till företagsledningen med sina idéer och uppslag. Högst intressant!

Hur stadsfiskal Eliassons yrkanden skulle ha upptagits hos företagsledningen, dvs. RA-ämbetet och den därunder lydande statsåklagaren, kan allmänheten bilda sig en god föreställning om genom det offentliga bemötande Eliasson fått, fortsätter Arbetaren:

Stadsfiskal Eliasson själv visste det förmodligen på förhand därför att han ännu efter mer än ett år inte från justitieministern fått svar på sina preciserade anmärkningar mot RA-ämbetet för underlåtenhet att tillräckligt stödja Eliasson i hans hårda kamp mot den värsta brottslingsföreteelse som på mången god dag yppats här i landet. I den av justitieministern infordrade men aldrig besvarade förklaringen från stadsfiskal Eliasson förekommer också uppgifter om påverkan mot Eliasson från RA:s sida. Det var rörande dessa allvarliga angelägenheter som stadsfiskal Eliasson i stället för sakligt svar fick "vänliga" erinringar att väl vårda sin psykiska hälsa.

Här kan man nog tala om giftkrig. Men det är "företagsledningen" inom rättsväsendet som för sådant mot, låt vara biträdande men dock hederligt verksamme, stadsfiskal Eliasson. Hur länge skall det pågå?

Man förstår att statsåklagaren och hans chef, riksåklagaren, föredragit en debatt inom åklagarämbetenas lyckta dörrar. Men det hade allmänheten, vilken saken dock ytterst gäller, varit föga betjänt av. Och denna allmänhet — det får de båda herrarna ursäkta — har i de ärenden det här gäller det största förtroende för hr Eliasson.

Bakgrunden til' regeringens nykterhetspolitiska ställningstagande tecknas av Upsala Nya Tidning (fp):

När hr Sköld i fjol beställde ett förslag om skärpt sprit- och tobaksbeskattning från den Henrikssonska kommittén, då var det behovet att betala sjukförsäkringsreformen som sköts fram. Hur tillfällig och dubiös sammankopplingen än var lyckades en omfattande propaganda "slå in" den så pass att en stor allmänhet, inklusive många riksdagsmän, lät sig förmås att tro på ett verkligt sammanhang. Så kom, vid riksdagens öppnande, propositionen om sprit- och tobaksskatten. Det visade sig därvid, såsom särskilt den liberala oppositionen från början hävdat, att sammankopplingen med sjukförsäkringen inte kunde hålla. Varken tidpunkt eller belopp stämde längre på något sätt, och vad spritskatten beträffar hade hela uppläggningen förskjutits från fiskaliska synpunkter till nykterhetspolitiska.

Under sådana förhållanden var det mer än naturligt att motionärer ur skilda läger sade så här: Om riksdagen skall göra om spritskatterna efter en ny, nykterhetspolitisk modell, då är det alldeles orimligt att behandla den detaljen oberoende av de stora nykterhetspolitiska omläggningar som i övrigt förestår.

Och eftersom regeringen inte kunde bestrida anmärkningens riktighet, så kunde den inget bättre göra än att gå kritikerna till mötes genom att lyfta på förlåten till propositionerna om "systemet".

Till det taktiska spelet torde man också få räkna den nyhet som Aftontidningen fått förhandsrätt till: en utredning om bryggerinäringen skall sättas i gång, med möjligheten av ett förstatligande i blickfånget. Genom detta steg tillfredsställer finansministern en falang inom LO som då och då skrivit resolutioner i ämnet och motverkar sålunda det spridda LO-missnöjet över högre brännvinspriser. Samtidigt bryter han något av udden i den doktrinära nykterhetsagitation som hävdar att fri försäljning av ett (internationellt sett alkoholsvagt) "starköl" skulle vara mycket farligare än att ta bort restriktionerna på brännvinet.

Den Sköldska taktiken förnekar sig aldrig. Den är kemiskt fri från krav på sammanhang och saklighet.

Selma Lagerlöfs land lockade mexikansk mångsysslerska

Mexikos nya sändebud, Amalia de Castillo Ledon, tillsammans med sin moder, Maria Caballero de Naranjo.

Blond och reslig tog den nyanlända kvinnliga ministern, señora Amalia de Castillo Ledon emot i mexikanska ministervåningen på torsdagen.

De som skickat välkomstblommor hade varit lyckliga i sitt färgval, till varje möbelgrupp i salongerna hade det kommit just de blommor som bäst kunde smälta in i miljön, djupröda nejlikor till en lika djupröd sammetssoffa, milda freesior i bleklila och gult till två sidenklädda fåtöljer i samma schatteringar och laxfärgade rosor till en rokokoavdelning — med precis samma rosor i stolsryggarna.

— Här är vackert, förklarade señoran och såg tankfullt ut genom fönstret. Det föll lätta snöflingor i ett blåvitt vinterdis; allvarliga popplar och Oscarskyrkans fasad är för övrigt den utsikt man har från våningen på Ulrikagatan, jo, det var verkligen vackert.

— Så här långt norr ut har jag aldrig varit förr, fortsatte señoran. Jag är mycket glad att min första ministerpost förde mig till Norden. Alltsedan jag läste Selma Lagerlöf på spanska har jag försökt föreställa mig hur här ser ut. Jag gjorde en rundtur i morse och blev inte besviken.

Kylan? Den är jag inte rädd för, Mexico City är en kall stad, där man aldrig kan gå utan kappa om kvällarna. För mig skulle det vara svårare att tåla hetta.

Señoran verkar mycket stimulerad av sin nya omgivning, hon försäkrar att hon vill se allting och sätta sig in i så mycket hon förmår. Svenska sändebudet i Mexiko har lånat henne en liten bok med tolv lektioner i vårt språk, som hon samvetsgrant har studerat; språk hör för övrigt till de ämnen som hon speciellt ägnat sig åt vid universitetet.

Lärare, kvinnosakskvinna

— Lustigt nog har båda mina företräderskor på ministerposter i Stockholm anknytningar till Mexiko, berättar fru ministern. Mme Kollontay var minister i Mexiko på 20-talet, innan jag ännu börjat intressera mig för politik, och Mme Palencia är bosatt där nu.

Señora de Castillo Ledon har en allsidig orientering. Hennes make, som var guvernör i Mexiko, väckte hennes intresse för det politiska, och det förde henne så småningom till höga poster i FN.

Hon utbildade sig ursprungligen till lärare, men har bara under en kortare period haft tillfälle att undervisa. I litteraturhistoria. Vidare har hon gjort en energisk insats som kvinnosakskvinna.

Ministern räknar upp en rad kvinnoorganisationer som hon bildat, och där hon suttit ordförande. Hon försäkrar att Mexiko inte erbjudit särskilt hård jordmån för dem som kämpat för kvinnans rättigheter; hon är för resten inte den första kvinnliga minister som landet låtit sig representeras av, utan är nummer två i ordningen.

— Men vi fick inte bli elektorer för senaten förrän häromåret.

Författarinna och journalist

Sju dramer står dessutom på ministerns meritlista, de har uppförts i Latinamerika.

— Det senaste hette "Under samma tak" och rullade upp olika familjemedlemmars öden.

Jag skulle sätta stort värde på att få sammanträffa med svenska författare, ja, förläggare också. För övrigt kommer jag att återuppta en verksamhet som jag tidvis ägnat mig åt: journalistens. Jag har tidigare medarbetat ganska träget i vår största tidning, Excelsior, och nu har jag överenskommit med chefredaktören om en artikelserie från Sverige, sett ur alla möjliga synvinklar. Inte minst kommer jag att stanna vid de sociala förhållandena.

Tidningsplan kraschlandade

Ett tvåmotorigt flygplan av typen Lockheed Lodstar med kvällstidningar från Stockholm havererade på torsdagsmiddagen på isen utanför Skeppsholmens flygfält invid Sundsvall.

Under inflygning över Klingerfjärden råkade planet komma i ett s. k. nersvep, och piloten A. Lundqvist, Stockholm, hade ingen möjlighet att få upp det igen.

Planet slog mot isen, varvid båda propellrarna förstördes, och fortsatte sedan över isen mot en ångbåtsränna. Den lyckades emellertid piloten klara, men ena landningshjulet slets bort. Färden fortsatte sedan omkring 200 m innan planet stannade. Ett första förhör med piloten och mekanikern — de enda ombordvarande — inleddes på torsdagskvällen av förste trafikledare Erik Rosborg och under fredagen väntas eventuellt luftfartsinspektör Linné Knabe, Stockholm, till platsen. (DN, Sundsvall.)

Metallordföranden till USA-sammanträde.

Metalls förbundsordförande Arne Geijer och sekreterare Erik Collin reser den 23 februari till Amerika för att delta i Metallinternationalens styrelsesammanträde. I anslutning härtill skall de göra studiebesök vid flera av USA:s industrier. (TT, Eskilstuna.)

DAGENS NYHETER
TEGELBACKEN, STOCKHOLM 1
Telefon 22 40 00
för rikssamtal: 22 40 20
Telegramadress: Dagensnyheter
Postgiro- 1616 (för annonser)
nummer 1617 (för prenumeration)
Chefredaktör: *Herbert Tingsten* (Träffas säkrast kl. 13.30—14.30)
Politisk huvudredaktör: *Leif Kihlberg*
Redaktionschef och ansvarig utgivare: *Sten Hedman*
Dagens Nyheters Aktiebolag: Verkst. direktör: *Helge Heilborn*
PRENUMERATIONSPRISER
A — Stockholmsupplagan

	Stor-Sthlms tidningsområde	Övriga landet
Månad .... kr.	6:50	6:—
Kvartal .... "	19:—	17:50
Halvår .... "	37:50	34:50
Helår .... "	75:—	69:—

ANNONSPRISLISTA daterad 1/1 1954 tillhandahålles på begäran.
Dagens Nyheters tryckeri, Stockholm 1954.

Riksdagssammanträden

Fredagen den 12 februari 1954
Statsutsk. in pleno kl. 11.00.
Statsutsk. 1:a o. 3:e avd. omedelb. efter slutat utsk.-plenum.
Statsutsk. 4:e avd. kl. 10.00.

Flygande
TE-FAT
på fyra hjul
TV-medarbetaren Sven Åke Nielsen berättar om de senaste fartvidundren från Alfa Romeo-fabriken

Hemma hos
Karusell-Christer
TV har hälsat på hos tioårige göteborgspojken Christer "Lill-Snoddas" Falkenström, som bara lever för sina "radior", maskiner och uppfinningar.
Teknikens Värld nr 3 70 öre

Sabis
Från kontrollslakteri nyslaktat
renkött
Stek 6.80 kg — Bog 4.60 kg — Sadel 5.20 kg
Färsk skinka för ugnstekning 5.50 kg
Färskt bogfläsk plommonspäckat 6.20 kg
Färsk Bongo-kyckling 6.50 kg
Per styck c:a 3.25
Nice-sardin underbart god — i tomat och olja, 5—7 i burk, 1.15 st
Goda tomater Sommarpris 1/2 kg. 1.30
Tel. 44 97 00 Sabis — för god mat

1.000 affärskuvert 8:50
Dupl.-papper A 4, 1.000 st. ... 9:—
Gaffelpärm, A 4/kv. pr st. ... 1:15
Genomslagspost A 4, 1.000 st. 6:25
Kontorslagret
Gamla Brogatan 36, Stockholm.

Kör tills Ni ser
VÄDER-KVARNEN!

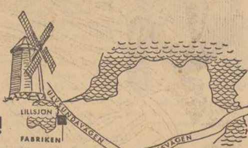

När Ni kommer Ulvsundavägen från stan — kör tills Ni ser väderkvarnen, vid södra kanten av flygfältet. Lägg Er då i vänsterfil och kör in där spårvägen hade sin ändstation. Där har vi gjort om vagnhallarna till landets största fabrik för gummireparationer.

Där har vi fått det utrymme vi önskade oss. Där har vi fått plats för all den maskinutrustning vi behöver för reparation och regummering av både stora och små ringar för bilar, traktorer, vägmaskiner ... Där är anläggningen planerad så att arbetet flyter lätt. Allt detta har i hög grad ökat vår kapacitet.

Därför kan Ni räkna med snabbare service. Ni kan lämna in ringarna vid fabriken — eller som förut till Vanadisvägen 6 — vilket som passar Er bäst.

Att regummera jätteringar är en av John Johansson Gummi AB:s specialiteter. Här granskar disponent Åke Jadén ett nedslitet och ett nyregummerat traktordäck.

GOODYEAR RINGAR

Vi säljer också Goodyear ringar — för personbilar, lastbilar, motorcyklar, traktorer, vägmaskiner ... Välkommen in och se hur vi har det, när Ni kommer vägen fram!

John Johansson Gummi AB

Vanadisvägen 6, Stockholm, tfn 33 77 20, 31 87 72, 33 32 72
Fabrik, Ulvsundavägen 71, Bromma, tfn 26 45 40, 26 45 09

WIKLUNDS FLYTTAR
Fr. o. m. måndagen den 15/2 1954 är vår kontorsadress Gårdsfogdevägen 14 i Bromma. Telefonnumret är *28 93 40* och postadressen:
WIKLUNDS Stockholm 12
Flyttningen gäller Huvudkontoret samt kontoren för Reservdelar, Tillbehör och Reklam. Däremot berörs *inte* Bilavdelningen, Verkstaden och Lagret, som fortfarande har kvar det gamla telefonnumret 67 93 40.

extra fina italienska blod apelsiner 1:50 kg
Rabatt vid köp av hel låda
konsum
föreningen för lägre levnadskostnader

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.